

KREMLIAUS MANEVRAI

KREMLIUS TEBEPRIEŠINASI
LIETUVOS IR KITŲ PAVERG-
TŲJŲ TAUTŲ PADĖTIES
SVARSTYMIUI
PASAULIO POLITIKOS
VERPETUOSE

(ELTA) — Sovietų Sąjungos ministras pirmininkas ir kp vadovas Chruščiovas pastaruoju metu parašė Vakarų valstybių galvoms vėl keletą ilgų laiškų, kuriuose, be kitko, kaltina Vakarus, kad šie, girdi, trukdą viršūnių konferencijos paruošimą. Iš visų Kremliaus samprotavimų mums pats įdomiausias tas, kuris liečia ir okupuotąjį mūsų kraštą bei kitas pavergtas tautas. Chruščiovo teigimu, vakariečiai trukdą viršūnių konferencijos ruošą tuo, kad stengiasi jos dienotvarkę įjungti, be kita ko, ir Rytų Europos tautų padėties svarstymą.

Maskvos radijas savo komentaruose taip pat pakartotinai apibėrė vakariečius tais pačiais kaltinimais. Ir Vilniaus radijas keletą kartų šitą pranešė. Tokiu būdu apie tą reikalą sužinojo ir tie Lietuvos gyventojai, kurie šiaip laisvojo pasaulio radijo transliacijų nesiklauso. Jie iš pačių sovietų šaltinių sužino, kad Vakarai Rytų Europos tautų klausimą tebe laiko neišspręstą.

Viršūnių konferencijos sušaukimo reikalas tebe lieka ištiręs. Teroro veiksmai Vengrijoje tokios konferencijos ruošimo klimata dar labiau pablogino. Tik dėl numatytos atominė ekspertų konferencijos, kuri prasidėjo liepos pradžioje, reiškiamas daugiau optimizmo.

MIRTIES SPRENDIMAI

Mirties sprendimas prieš buv. Vengrijos ministrą pirmininką Imre Nagy ir generolą Maleter, paskelbtas Maskvos radijo naktį į birželio 17 d., anksčiau negu paties Budapešto, lyg koks siaubas sujaudino visą pasaulį. Jie ir kiti mažesnėmis bausnėmis nuteistieji slaptojo teismo buvę kaltinami perversmo ruošimu. Sukilimas Vengrijoje įvyko užpėretais metais. Sukilimui nepavykus (išikišus savais šeruvuoliais sovietų kariuomenėi), Nagy buvo gavęs azilio teisę Jugoslavijos pasiuntinybėje Budapešte. Jį iš ten išviliojo sovietai klastingu pažadu, kad jam suteiks „laisvą kelią“. Tačiau Nagy buvo tuoj suimtas ir iki mirties sprendimo įvykdymo kalinamas. Generolas Maleter buvo pagautas taip pat klasta: Jis buvo suimtas besiderint su sovietų įgulos karininkais dėl sovietų dalinių evakuacijos. Ryšium su tuo klastingu mirties sprendimu ir jį staigiu įvykdymu per visą pasaulį perėjo pasipiktinimo banga. Net Maskvai palankūs sluoksniai, visokie koegzistencijos šalininkai ir „neutralistai“ negalėjo susilaikyti neišreiškę savo pasipiktinimą.

VIEŠI PROTESTAI

Daugelyje pasaulio vietovių įvyko viešos demonstracijos prieš sovietinį terorą. Net Šveicarijoje, Zueriche, pastarosiomis dienomis įvyko masinis protesto mitingas, kuriame dalyvavo apie 8.000 asmenų. Zuericho savivaldybės pirmininkas Dr. Bieri t. k. išreiškė šveicarų užuojautą ir simpatijas tiems milijonams žmonių, kurie sovietų pavergtuose kraštuose yra netekę laisvės ir visas savo viltis mato ateityje. Kalbėtojas visų susirinkusiųjų vardu pasisako už solidarumą su visais pavergtaisiais. Schaffhauseno miesto pirmininkas ir Šveicarijos socialdemokratų vadovas Bingolf atvaizdavo, kaip Rytų Europos tautos

Maskvos peršamos koegzistencijos galimumus. Jei Maskva tuo teroro sprendimu Vengrijoje (kuris juk be Chruščiovo sutikimo ar net įsakymo negalėjo būti vykdomas) rizikavo pabloginti savo padėtį užsienio politikos plotmėje, tai šita, anot vakariečių kai kurių stebėtojų nuomonės, aiškiai liudija apie teberusenančias vidines kovas Kremliuje. Stalino laikų metodais apsidirbti su savo vidiniais priešais šūviu į pakaušį ar kartuvių kilpa — atrodo, ir Chruščiovo vėl praktikuojamas. Kas bus tokių metodų sekancios aukos? Nėra negalima, kad paties Chruščiovo padėtis yra tiek palįjusi, jog ir jį patį gali ištikti panašus likimas, jei jis nesi-

Darius ir Girėnas, mūsų tautos didvyriai, prieš pakildami istoriniam žygiui per Atlantą.

pateko po Maskvos jungu ir kaip jos iki šiandien kenčia. Sekantis kalbėtojas, prof. Kaegi, ėmėsi atsakyti į klausimą, ką Vakarai turėtų dabar daryti. Pirmiausia jis siūlo atsakyti melagingo koegzistencijos obalsio. Vakarai turi parodyti dar didesnę budrumą, kurių žodžiais ar sutarčių parašais negalima tikėti. Vakarai turi stiprinti savo karinę galią. Kalbėtojas taip pat siūlė daugiau paremti pabėgėlius iš Rytų Europos.

KREMLIAUS UŽKULISIUOSE BRAŠKA

Prie tokios išvados prieina daugelis naujausiųjų įvykių komentatoriai Vakaruose. Nėra abejonės, kad kruvinas įvykis Vengrijoje gerokai pablogino Kremliaus poziciją pasaulio arenoje. Pablogino, kaip jau minėta, viršūnių konferencijos perspektyvas, gerokai nuvertino ir

griebs teroristinių priemonių prieš savo tikruosius ar tariamuosius priešus. Staigiai sušauktasis visasąjunginės kp centro komiteto plenumas, tikriausia, nevien tik kolchozininkų reformų klausimais tarėsi. Taip pat krito į akį, kad staigiai į Maskvą buvo pašaukti visi žymesni sovietų diplomatiniai atstovai. Tai, paprastai, daroma svarbių reikalų progomis.

Pavergtosios tautos įvykių Maskvoje raidą seka dideliu susidomėjimu. Vienokia ar kitokia įvykių eiga gali privesti prie netikėtai naujos padėties, tuo labiau, kad padėtis visoje Rytų Europoje yra nenusistovėjusi. Nuo Baltijos iki Juodosios jūros — ištisas netikrumas. Tito naujasis atsimetimas nuo Maskvos tą išpūdį dar labiau patvirtina. Ties Gomulkos galva Varšuvoje taip pat pakibo Damoklio kardas.

PRANCŪZIJA GAMINS ATOMINIUS GINKLUS

Charles de Gaulle kategoriškai pareiškė, kad Prancūzija, nežiūrind į kitų valstybių nusistatymus, gamins atominius ginklus. Prie tos gamybos Prancūzija priėjo savų mokslininkų ilgais tyrinėjimais ir bandymais, be JAV pagalbos.

EXIMBANK MISIJA ARGENTINOJE

Buenos Aires. — Liepos 7 d. į Argentiją atvyko Eximport Bank, JAV, direktorius Vance Brand, lydimas trijų to banko specialistų. Misią Buenos Aires prabus apie 3 savaites ir susipažins su krašto ekonomine ir finansine padėtimi.

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires
T. E. 20-9027.
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 524296

FRANQUEO PAGADO
CONCESIÓN N° 4289
TARIFA REDUCIDA
CONCESIÓN N° 4015

SPARNUOTI LIETUVIAI

IŠEIVIŲ DIENOS PROGA

„Lituanikos laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams.

Lituanikos pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtingumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinais įveiktų klatingąjį Atlantą Tėvynės — Lietuvos garbei.

Tad šį savo skridimą ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva.

Tą didįjį bandymą pradėsime, tikėdamiesi Dangaus palaimos.

STEPONAS DARIUS

STASYS GIRĖNAS

(Iš lakūnų Testamento)

Liepos mėn. 17 d. sukanka 25 metai, kai du Amerikos lietuviai — kap. Stepas DARIUS ir lt. Stasys GIRĖNAS, įvykdę savo drąsųjį Atlanto perskridimo žygį, žuvo Soldino miške, Rytų Vokietijoje, netoli savo numylėtos tėvų žemės Lietuvos. Anuo metu Dariaus — Girėno užsimojimas ir to užsimojimo įvykdymas, išgarsinęs Lietuvos vardą visuose kraštuose, buvo pasaulinio masto įvykis. Nuskrystoji linija iš Amerikos Jungtinių Valstijų į Europą sudarė pasaulinį rekordą, kuri anksčiau turėjo JAV lakūnas Lindbergas, atskridęs be nusileidimo į Paryžių.

Nors žiaurus likimas mūsų didvyriams pastojo kelią — parvežė į tėvynę garbę ir skausmą, bet jų testamentą žodžiai įpareigojančiai skamba visai mūsų tautai: „Lituanikos pralaimėjimas tegu auklėja jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą... Tėvynės Lietuvos garbei!“

Būdami emigracijoje ir švėsdami šiandien tą garbingą, nors ir liūdną sukaktį, mūsų didvyriai, aukodami savo žygį Lietuvos garbei ir IŠGARSINDAMI MŪSŲ TĖVYNĖ, savo atliktu žygiu įvykdė ir kitą misiją — sujungė išeivių su savo senąja tėvyne, Darius — Girėnas buvo ir yra lyg tasai jungiamasis tiltas tarp išeivijos ir tėvynėje gyvenančių brolių. Todėl žygio prasmė dar padidėjo ir jo tragika mus liepia išverti laisvės kovos darbuose iki galo, kol Lietuva bus laisva.

Entuziastingai paminėjo Liepos 9 dieną

Liepos 9 d., Argentinos Nepriklausomybės paskelbimo diena, visame krašte su entuziazmu ir pakilia nuotaika buvo švenčiama. Bs. Aires įvyko trijų ginklų rūšių kariuomenės paradas. Šventės išvakarėse prezidentas A. Frondizi pasakė kalbą, suveddamas ją į siekiamus tris punktus: laisvė, demokratija ir susitaikinimas.

Pasaulis atsidūrė prieš 3-čiąjį pasaulinį karą

Libano prezidentas Chamoun, negalėdamas susidoroti su sukilėliais, nuolat siunčiamais iš Sirijos, paprašė JAV pagalbos. Liepos 15 d. JAV kariuomenės dalinių pirmasis kontingentas ir išsikėlė Libane. Laukiama greitu laiku išsikeliant daugiau. Šį išsikėlimą, atrodo pagreitino įvykęs Irake sukilimas prieš palankią Vakarams vyriausybę. Sukilėliai, kaip praneša spauda, užmušė Irako karalių Feisal, sosto įpėdinį Abdul Ilah ir ministrą pirmininką Nuri el Said. Jordanijos karalius Hussein, kuris sudarė su Iraku sąjungą, perėmė Federalinės Jordano-Irako valstybės kariuomenės vadovavimą ir žygiuoja į Iraką atstatyti tvarką. Hussein taip pat paprašė JAV ir Turkijos pagalbos. Rusai protestuoja. JAV karo laivyno vienetai plaukia Viduržemio jūros rytiniais pakraščiais, o karo aviacija Europoj — parengties padėty.

Atrasti skiepai nuo leucemija

Londonas. — Septintame tarptautiniame kancerologų suvažiavime Londone šiomis dienomis prof. Charlotte Friend pranešė, kad yra atrasti veiksmingi skiepai prieš vėžio ligą — leucemiją.

Taip pat kai kurie nauji vartojami vaistai yra sėkmingi ir prieš kitas vėžio rūšis.

Galima sugrįžti iš stratosferos

Vašingtonas. — Iš Cabo Canaveral, Florida, JAV raketų bandymų vietas, liepos 10 d. buvo paleista kombinuota Thor-Vanguard raketa, kurios smailgaly patalpinta žiurkė.

Raketos smailgalys su žiurke iš 9,600 km aukščio grįžo į žemę ir nukrito Atlanto vandenyno pietuose. Dedama visas pastangas tą raketos dalį surasti.

Šio bandymo sėkmingumą patvirtino ir gen. Curtiss Lemay.

Vengrijoj dar nužudė šešis

Belgradas. — Kaip iš Vakarų Vokietijos pranešama, Vengrijoj slaptasis komunistinis „teismas“ vėl pasmerkė mirti šešis laisvės kovotojus, kurių tarpe yra Julija Rajk, našlė Laszo Rajk, kuris 1949 m. buvo pakartas, o vėliau „reabilituotas“. Nuteistųjų minimos šios pavardės: Sandor Harszti, Gabor Tancos, Georgy Fazekas, Peter Erdos ir Zilard Djhelyi.

TRUMPOS ŽINIOS

— JAV sprogdina ir toliau atominius užtaisus Eniwetok salose.

— Gen. de Gaulle paskyrė Jacques Soustelle Informacijos ministru.

— Libano vyriausybės kariuomenė, užimdama sukilėlių pozicijas, paima belaisvėn kovojusius sirijiečius.

— Titas ir Naseris per pasimatymą Jugoslavijoje išleido atsisaukimą į Rytų ir Vakarų blokų valstybių vyriausybes, kviesdami taikiai, nesikišant į kitų valstybių vidaus interesus, išristi visus kylančius ir ginčytinus klausimus.

— Forster Dulles, JAV užsienių reikalų ministras, rugpjūčio mėn. 5 d. aplankys oficialiai Braziliją.

Sujudimas PJT ryšium su žudynėmis Vengrijoje

Ryšium su 1956 metais vadovavusių Vengrijos tautinei revoliucijai prieš sovietus asmenų — buv. min. pirm. Imre Nagy, krašto apsaugos min. gen. P. Maleter ir kelių kitų vadų sovietinėmis žudynėmis slapto sovietinio „teismo“ sprendimu, Pavergtosios Jungtinės Tautos griežtą energingų žygių Jungtinių Tautų ir laisvojo pasaulio vyriausybės sąžinei paveikti, kad, pagaliau, pajustų savo atsakomybę ir pavartotų realias priemones sovietinėms žudynėms ir patyčioms iš tarpautinių sutarčių ir pačių Jungtinių Tautų sustabdyti.

PJT pirmininkas telegramomis atsišaukė į laisvojo pasaulio vyriausybių galvas ir delegacijas Jungtinėse Tautose, į Europos Patariamojo Seimo pirmininką ir įžymiusius politikus, kad darytų įtakos sukviesti JT, kurių Chartą jie taip brutaliai laužo. Specialia telegrama Britanijos, JAV ir Prancūzijos vyriausybių galvoms PJT pirmininkas kviečia jas atsiboti nuo bet kurių derybų su Maskva dėl vadinamos „viršūnių“ konferencijos. Kita specialia telegrama PJT prašo popiežių pakelti savo balsą prieš sovietų žiaurības pavergtuose kraštuose.

Birželio 18 New Yorke PJT patalpose įvyko viešas PJT Bendrųjų Reikalų Komiteto posėdis, dalyvaujant daugeliui tautinių delegacijų narių ir amerikiečių spaudos atstovams. PJT pirmi-

ninkas nušvietė, kokie lig šiol PJT žygiai padaryti dėl Vengrijos. Vengrijos delegacijos nariai, buv. 1956 m. Vengrijos revoliucijos dalyviai ir vadai, pateikė dabar sovietų nužudytų Vengrijos patriotų padėtį revoliucijos metu ir sovietinę klastą juos areštuojant. Kitų tautinių delegacijų atstovai pabrėžė visų pavergtų solidarumą ir sovietinių klastos, smurto ir žudynių metodų pastovumą. Politinės komisijos pirmininkas V. Sidzikauskas pasiūlė rezoliuciją, kurios išvadoje JT sesijos pirmininkas ir JT gen. sekretorius reikalaujami sukviesti ne paprastą JT sesiją, kad išmestų Sov. Sąjungą ir jos satelitą Vengrijoje iš JT ir nustatytų kolektyvines sankcijas už nevykdymą JT nutarimų dėl Vengrijos; o Britanija, JAV ir Prancūzija, be to, dar raginamos nėsėti prie derybų stalo su nekaltu krauju susitepusia Sovietų Sąjungos vyriausybe, jei bent ji parodytų norą diskutuoti priemones sovietinei okupacijai iš Centro ir Rytų Europos pašalinti ir tas tautas įgalinti pasirinkti vyriausybės pagal savo nusistatymą.

PJT delegatai lanko laisvojo pasaulio valstybių vadovaujančius delegatus Jungtinėse Tautose.

Galimas daiktas, kad PJT išleis kokią „Baltąją Knygą“ apie Vengrijos revoliuciją ir Sov. Sąjungos agresiją.

ĮVAIRIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

(IŠ VILNIAUS RADIOJO IR KITŲ ŠALTINIŲ)

(E) — *Atsirado pavojingas kenkėjas.* Tai ilgakojis uodas, kuris Plungės rajono kolūkiuose naikina linus. Kai kur jau sunaikinti ištisi linų plotai. Iš čia pavojingas kenkėjas persimetė jau ir į Kretingos rajono linų laukus. Uodas yra apie 16-26 mm. ilgio, viena pora sparnelių ir nenormaliai ilgomis kojomis. Nukirtęs jaunas linų stiebelius, juos ištraukia į savo urvelius. Kai prisiveisia jų labai daug, linus visiškai išnaikina.

(E) — *Kompartijos ek aimanos dėl negerovių žemės ūkyje.* Lkp centro komiteto plenumo nutarime, kuris per Vilniaus radiją buvo paskelbtas birželio 26 d., skundžiamasi, kad eilė rajonų ignoruoja kukurūzų reikšmę. Eilėje kolūkių pasėliai prižiūrimi nepatenkinamai. Centro komitetas kaltina Žemės ūkio ministeriją, rajonų komitetus, tarybinių ūkių ir kolūkių vadovybes, kad šienapiūtė nebuvusi, kaip reikiant pravesta. „Dėl to daugelis kolūkių ir tarybinių ūkių dar nepradėjo šienauti pievų“ (Išidėmetina, kad čia birželio 26 dienos pranešimas. E.). Daugelyje Lietuvos MTS, kolūkių ir tarybinių ūkių dar nesuremontuotos mašinos derliui numinti. Mažai esą rūpinamasi trąšomis. Mėšos ir pieno gamybos tempai esą lėti ir nepatenkinami. Paruošų sistemoje esą daug rimtų trūkumų. Mažėjęs pieno riebumas, gyvuliai sublogsta, smunka linų kokybė, vis dar neišvengiama ž. ū. produktų gėdimo. Eilėje rajonų niekas nesirūpinąs soclenktynėmis. Centro komitetas įpareigojo ministerijas ir įvairius komitetus pildyti tai, kas čia įsakoma.

(E) — *Palangoje esą 3.000 vasarotojų,* pranešė Vilniaus radijas birželio 17 d.

vos gyventojų skaičius nuo 1940 iki 1956 metų sumažėjęs maždaug 200.000. Paskelbus naujesnius sovietų duomenis, rodančius *lietuvių* skaičių mažesni net 400.000, galima laukti, jog būsimojo gyventojų surašinėjimo duomenys, jei tik jie bus teisingai surinkti ir paskelbti, ir mums lietuviams gali duoti liūdnujų siurprizų. Sovietinės manipuliacijos, apie kurias čia pranešama, tokiame pesimizmui duoda rimtą pagrindą.

Lietuviai laisvajame pasaulyje visai tiksliai žinių apie tikruosius lietuvių tautos nuostolius žmonėmis iki šiol negalėjo turėti. Buvo skelbiami tik spėjamieji skaičiai; kartais didesni, kartais mažesni. Lietuvių tautos tragedijos apimtis dar ir šiandien negali būti grindžiama visai tiksliais skaičiais. Jie tik su laiku paaiškės. Galimas daiktas, kad kitų metų pradžioje, Lietuvos gyventojų surašinėjimas jau bus įvykęs, vienu kitu atžvilgiu gausime naujų statistinių duomenų. Tačiau manant, kaip sovietinės įstaigos *jau prieš tą surašinėjimą atlieka tam tikras keistas manipuliacijas net su praeities skaičiais*, yra galima prielaida, kad tos pačios įstaigos nesivaržys atlikti tam tikras manipuliacijas ir su būsimojo gyventojų surašinėjimo duomenimis, siekdami paslėpti tikrąjį išnaikintųjų ir ištremtųjų lietuvių skaičių.

VĖL NAUJA KOLCHOZŲ REFORMA LIETUVOJE

(E) Kad sovietų kolchozinė sistema yra netikusi — tai žino visas pasaulis, tuo įsitikimo ir patys sovietų vadai. Chruščiovas suskato kolchozinę tvarką savaip pertvarkyti. Tarp kitko, ėmėsi stambiusius kolchozus smulkinti, panaikino arba sumažino kolūkiečių prievoles iš jų privačių sklypų, neseniai pradėjo likviduoti MTS (mašinų traktorių stotis), pradėta pertvarkyti ir kolūkiečių atlyginimų būdą, o dabar, greitomis sušaukus visą sąjunginės kp centro komiteto plenumą, birželio 17 d. Chruščiovas išdėstė vėl naują kolchozų reformos planą, kuris jau paskelbtas.

Kokia ta naujoji kolūkių sistemos reforma?

„Pripažinti tikslingu, pradedant nuo 1958 metų, panaikinti kolūkiams žemės ūkio produktų privalomuosius pristatymus valstybei ir atsilyginimą natūra už mašinų traktorių, remonto technikos ir specializuotų stočių atliekamus darbus kolūkiuose“.

„Žemės ūkio produktų valstybės paruošas kolūkiuose vykdyti, pradedant 1958 metais, supirkimo tvarka. Siekiant teisingiau nustatyti kolūkių dalyvavimo mastą aprūpinti valstybę žemės ūkio produktais, ir toliau laikytis tokio principo, kad pagrindinių produktų, konkrečiai, grūdų, bulvių, mėšos, pieno, vilnos ir kiaušinių valstybinių paruošų apimtis būtų skaičiuojama nuo hektaro, bet dar labiau diferencijuojama kolūkiams šių produktų pardavimo normas...“

Naują paruošų tvarką, kainas ir sąlygas nustato čk ir ministerijų taryba.

Be to, nutarta nurašyti visą kolūkių pareitų metų išskolinimą natūra pagal privalomuosius pristatymus už M T S darbus.

Nutarta siekti visų paruošų organizacijos atpigimo, didesnio ūkiškumo. Visos įstaigos ir organizacijos įpareigojamos pasistengti, kad „*besąlygiškai įvykdytų valstybinius planus ir 1958 metams prisiimtus socialistinius įsipareigojimus žemės ūkio pro-*

duktams gaminti ir pristatyti valstybei“.

Prievolės paliko, tik davė joms kitą vardą

Jau paviršutiniai metas akį į tą naują tvarką, aiškėja, jog kolūkių prievolės „valstybei“ nėra iš tolo nepanaikinamos ir kolūkiai nėra iš tolo negaus laisvės gaminti, ką norės, parduoti kam ir už kiek norės. Kad žemės ūkio gaminių paruošos valstybei dabar vadinsis „supirkimai“ — esmėje mažai kas pasikeis. Bus ir toliau nustatyta, kiek nuo hektaro reiks parduoti valstybei, kokiomis kainomis ir sąlygomis. Čk paskelbime dargi įsakmiai išpėja, kad valstybiniai planai turi būti „*besąlygiškai vykdomi*“. Tokiu būdu visa ta reforma gera dalimi yra vienas tų propagandinių blyfų, kuriais Kremlius taip vykusiai mulkina ir savo šalies ir užsienio žmones.

(E) — *Kiaulienos centerio savikaina — per 1000 rublių.* Širvintų rajono Šešuolėlių tarybinio ūkio direktoriaus pasakojimu Vilniaus radijo valandėlėje žemės ūkio darbuotojams (birž. 10 d.) vieno centerio kiaulienos pagaminimo savikaina iki šiol buvusi 1020 rublių. Dabar siekiama savikainą atpiginti iki 850-900 rublių. (Pastaba: Šitas tarybinis ūkis tik perreikais metais buvo įsteigtas nusavinus kolūkinės žemės. Nors tarybinis ūkis iširengė automatinės šeryklas ir šiaip patobulinimus, gamybos savikaina vis tiek lieka palyginamai aukšta).

Tūkstančiai persikelia iš Lietuvos į Lenkiją

(E) — Varšuvos radijas neseniai buvo pranešęs, kad per pirmąjį šių metų ketvirtį einant Lenkijos-Sovietų Sąjungos sutartim iš Lietuvos ir Ukrainos persikėlė į Lenkiją 8.000 asmenų, o iš Baltgudijos ir kitų sovietų valdomų sričių 12.000. Londono lenkų laikraštis „Dziennik Polski“ dabar (134 nr.) pateikia tikslesnius perdikintųjų iš Lietuvos ir Baltgudijos atskirai skaičius. Iš Lietuvos į Lenkiją tuo laikotarpiu esą persikėlę 3.697 asmenys, iš Baltgudijos 10.852.

Kur dingo 400-500.000 lietuvių tautybės žmonių?

Naujesnioji Maskvos statistika atidengia aliarmuojančius skaičius. — Manipuliacijos ruošiantis gyventojų surašinėjimui Lietuvoje?

(ELTA) — Dar prieš keletą metų Sovietų Didžioji Enciklopedija ir kiti Maskvos statistiniai leidiniai skelbė, jog 1940 metais gyventojų Lietuvoje buvo dar apie 2.900.000, gi 1954 metais ir vėliau, pvz., 1956 m. gyventojų skaičius Maskvos duomenimis siekęs jau tik apie 2.700.000.

Tačiau mus šį kartą domina ne Lietuvos gyventojų apskritai, o lietuvių tautybės žmonių skaičius. Palyginus tam tikrus sovietų statistikos skaičius, paskelbtus naujesnioje Sovietų Didžiosios Enciklopedijos laidoje, gaunasi labai aliarmuojantis vaizdas.

Tos enciklopedijos 1954 metų laidoje (25 t. 279 pusl) parodyta, kad 1940 metais Lietuvoje lietuvių tautybės gyventojų būta 2,4 milijonai. To paties tomo 251 puslapyje pasakyta, kad lietuviai sudarą per 80% visų gyventojų Lietuvoje, kas irgi reikštų apie 2,4 mln.

O kas skelbiama naujesnėje laidoje?

Ne labai seniai išėjo iš spaudos Sovietų Didžiosios Enciklopedijos 50-tas tomas (Maskva 1957 m.). To tomo 110 puslapyje nurodoma, kad 1940 metais Lietuvoje būta jau ne 2.400.000 lietuvių tautybės gyventojų, o tik 2.032.000. Tarp 25-jo ir 50-jo tomo išleidimo praėjo tik keletą metų. Sunku tikėti, kad per tą laiką būtų paaikšėjusios tokios didžiulės pirmesnių statistikų klaidos, kad susidaro net

apie 400.000 lietuvių tautybės gyventojų skirtumas. Čia slypi tam tikra paslaptis.

Kokiu būdu dingo iš sovietų oficialiosios statistikos per tokį greitą laiką apie 400.000 lietuvių tautybės žmonių? Kaip jie galėjo būti „nurašyti“ net nepaaiškinus, dėl ko taip padaryta? Ko siekiama tokiomis manipuliacijomis?

Pastangos apsisaugoti nuo galimų siurprizų?

Kaip žinoma, maždaug už pusmečio, 1959 m. sausio 15 d. Lietuvoje (kaip ir kitose Sovietų Sąjungos respublikose) įvyks visuotinis gyventojų surašinėjimas. Jam vadovaus Lietuvos Statistikos valdybos viršininkas Boris Dubasov. Kaip ir bebus stengiamasi „prikirpti“ prie Maskvos reikalų gausimus surašymo duomenis, visvien turės išryškėti, kiek žymiai yra sumažėję lietuvių tautybės žmonių skaičius Lietuvoje. Yra galima prielaida, kad kompartijos vadovybės ir sovietiniai pareigūnai, norėdami apsisaugoti nuo būsimo gyventojų surašymo sovietams nemalonių siurprizų, sumanė iš anksto apkarpyti 1940 metų lietuvių skaičių. Jei sovietų naujesniais duomenimis anais 1940 metais lietuvių būta tik 2.032.000, o surašymas parodys tik panašų 2 milijonų skaičių, tai sovietinė propaganda, gal būt skelbs, kad karo ir vokiečių okupacijos pasėkoje lietuvių gyventojų nepriaugo. O jeigu bus daugiau negu 2 milijonai, tai girsis savo sovietine santvarka, kuri tariamai leidusi padidėti lietuvių skaičiui (o ne sumažėti, kaip anot jų, vis skelbia „užsienio lietuviai nacionalistai“).

Pačių sovietų duomenimis, kaip jau minėta, bendras Lietu-

JUNGT. AMER. VALST.

(E) — *MIRĖ PULK. ADOLFAS BIRONTAS, eidamas 74 metus.* Buvo gimęs 1885 m. gegužės 16 d. Kretingoje. 1918 m. grįžęs iš Rusijos stėjo Lietuvos kariuomenėn ir dalyvavo kovose prieš bermontininkus, apie kurias yra ir knyga parašęs. Buvo Šiaulių miesto ir apskr. komendantas, vėliau Lietuvos geležinkelių karo viršininkas, II pasienio pulko vadas. 1923 metais paleistas į atsargą dirbo Klaipėdos muitinėje, dalyvavdamas ir lietuvių visuomeniniame gyvenime. 1928-34 buvo Lietuvos kariuomenės vyriausiojo štabo rikiuotės skyriaus viršininkas. 1934 metais išėjo į pensiją. Po karo per Vokietiją emigravo į Ameriką, kur mirė birželio 8 d. Tai buvo vienas iš lietuvių karininkų, kuris domėjosi ir bendrais lietuvių tautos politikos reikalais ir aktyviai reikėsi.

— *Eisenhoweris pasitrašė įstatymą, kuriuo Aliaska įeina į JAV teritoriją, kaip 49 valstybė.*

VOKIETIJA

(E) — *LIETUVIŲ GIMNAZIJA pasidarė gražesnė.* Atlikus gimnazijos rūmų išorinį remontą, rūmų atvaizda, bent iš fasadinės pusės, žymiai pagerėjo. Remontą parėmė Badeno-Wuerttembergo krašto Pabėgėlių ministerija. Tikimasi, kad susidarys galimybė atremontuoti ir antrąjį rūmų pusę.

Gimnazijoje ir bendrabutyje yra šiais mokslo metais 130 mokinių, iš jų 66 berniukai ir 64 mergaitės. Katalikų tikybos yra 71, evangelikų 59 mokiniai. Šiuo metu gimnazija turi 14 mokytojų. Gimnazijos direktoriaus pareigas laikinai tebeina mok. T. Gailius.

(E) — *VINCUI KRĖVEI-MIKKEVIČIUI pastatė paminklą.* Paminklas pastatytas Philadelphiaus šv. Kryžiaus kapinėse iš lietuvių aukų, kurių buvo surinkta apie 1.900 dolerių. Žymusis rašytojas ten mirė prieš 3 metus.

Dimčiai Sekmadienio

PERSEKIOJAMOJI BAŽNYČIA

Visiškai nėra ko stebėtis, jeigu K. Bažnyčia visais šimtmečiais buvo persekiojama. Priešingai — persekiojimai yra lyg koks atspaudas, kuris užtikrina, kad mūsų Bažnyčia yra tikroji Kristaus Bažnyčia, nes joje pildosi Išganytojo pranašystė. „Mane persekiojo, persekios ir jus.“ (Jon. 15, 20). Arba: „Jūs būsite visų tautų nekenciami dėl mano vardo“ (Mat. 23, 9).

1. Pirmieji persekiotojai buvo žydai. Išganytojo mokslas buvo ne jų stiliaus. Kaikurios tiesos net prieštaravo rabinų skelbiamoms. Taigi naujo tikėjimo persekiojimas buvo logiška pasekmė. Nedaug buvo tokių protingų tolerantų, kaip Gamalijėlis, kuris žydų taryboje kalbėjo: „Atstokite nuo tų žmonių (krikščionių) ir palikite juos ramybėje; nes jeigu ta organizacija yra žmonių padaras, tai ji pati išnyks; bet jei tai iš Dievo paima, jūs juk negalite sunaikinti.“ (Ap. D. 5, 38). Tačiau kiti žydai keršto krikščionims nusišlepti ir užslopinti negalėjo. Pirmoji šios neapykantos auka buvo šv. Steponas.

2. Prie žydų prisidėjo pagonys romėnai, kurių žiaurumas krikščionių atžvilgiu buvo žvėriškas. Kad oficialiai ir teisiškai galėtų krikščionis pasmerkti, juos apkaltindavo visokiomis melagystėmis: vieno Dievo garbinimą pagonys vadino bedievybe; krikščionių susibūrimus pamaldoms vadino agitacija prieš valdžią ir net buvo skelbiama, kad krikščionys valgo pagonių vaikus! Retas pirmojo šimtmečio krikščionis mirė natūralia mirtimi. Būti krikščioniu reiškė mirti kankinio mirtimi. Imperatorius Severus išleido įstatymą, kuriuo priklausymas krikščionių tikėjimui buvo griežtai uždraustas. Viskas veltui. Bažnyčia kraujo dirvoje

augo ir tarpo. Dioklesijonas jau net paminklą pastatė, kuriame buvo įrašyta: „Prisiminimui išnykusiam krikščionių vardui.“ Viskas veltui. Maksimilijonas

niekad negalvojo, kad jo rūmų vietoje kada nors stovės Laterano bazilika su pergalės ir garbės įrašu: „Visų bažnyčių motina“. Tik po 300 metų (313 metais po Kr.) Bažnyčia susilaukia laisvės; gausiai aptaškyta krauju, bet trijumfuojanti ir jaunatviška.

3. Po šių kruviniųjų laikų ateina

kitos bėdos. Pragaras pakeičia savo politiką. Mėgina Bažnyčią sugriauti iš vidaus. Prisėja kviečiuose piktžolių — viena po kitos dygsta erezijos: klaidingi mokytojai, klaidingi mokslai, klaidingos bažnyčios, (arijonai, nestarionai, pelagionai, rytų schizma, vakarų schizma).

4. Po to sugrįžo atgimstančios pagonybės dvasia, kuri užkūrė Franc. Revoliuciją ir kurios praigaistinga dvasia užnuodijo daugelį šalių.

5. Pagaliau mūsų šimtmetyje suvedžioja žmones ir persekioja Bažnyčią kruvinasis komuniz-

audros išnešioja Bažnyčios vardą po visus kraštus ir pasodina naujus atžalynus: jaunus, tarpus ir daug žadančius. Gražiausi istorijos puslapiai yra surašyti kaip tik kankinių krauju. Juk kryžius, kančia, auka yra mūsų tikėjimo dideji simboliai. Kristaus Evangelijos sėkla buvo pasėta krauju aplaistytoje žemėje, tokioje žemėje ji tetarps-

ta. Yra buvę imperatorių, kurie didžiavosi, kad jų imperijoje niekad nenusileidžia saulė — tokia didelė. Kristaus imperijoje (Bažnyčioje) tikrai niekad saulė nenusileidžia. Ji daug didesnė už visas ligi šiol žinomas imperijas. Kada Bažnyčia vienoje pasaulio šalyje persekiojama, kitoj gi ji kaip kartas žydi pilnu pavasario žydėjimu. Šiandien, antai, bedieviškos Rusijos imperijoje Bažnyčia kenčia negirdėtą priespaudą ir persekiojimus, kai tuo tarpu Korėjoje ar Japonijoje katalikybe susidomėjimas auga iš dienos. Katalikiškos parapijos, mokyklos, ligoninės, prieglaudos auga ir klesti. Net nežinia, kame yra viso to akstinas ir priežastis.

Iš istorijos žinome, kaip prieš beginklę Bažnyčią išėjo kariauti galingos imperijos: Romos imperija, Aleksandro Didžiojo imperija, totorių imperija, Napoleono imperija, Hitlerio imperija. Bažnyčia išliko tvirta ir nenugalima. Šiais laikais prieš Bažnyčią kovoja su didžiausiu įtūžimu bolševikų imperija. Tačiau ir jų pralaimėjimas yra užtikrintas. Bažnyčia yra nenugalima. Šitai jau turėtų žinoti iš patirties visi jo priešai. Bažnyčios stiprybė ir pergalė garantuota dvejopai paties Dieviškojo teigėjo: „Pragaro vartai jos nenugalės“ (Mat. 16, 18) ir: „Aš esu su jumis ligi pasaulio pabaigos“ (Mat. 28, 20).

Didžiojo Penktadienio tragedija Išganytojo sekėjus laikinai išgąsdino, bet garbingąjį Velykų rytą visos abejonės pražudo tikėjimo žiedais. Mūsų kankinystės skaudžios žaizdos, mūsų karčios apleidimo ašaros, mūsų paniekimo ir pažeminimo purvai, po juodojo, liūdnojo Penktadienio pražys puikiais žiedais garbingąjį Prisikėlimo rytą.

Kun. J. Domeika.

PAMALDOS LIETUVIŲ KOLONIJOSE:

AVELLANEDA.

Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje, Mendoza ir Brasil gatvių kampe, visais sekmadieniais ir šeštadieniais 10,30 v.

VILLA LUGANO.

Santo Cristo bažnyčioje, Av. Cruz 6820, pirmąjį kiekvieno mėnesio sekmadienį 10,30 v.

TEMPERLEY.

Colegio Ntra. Sra. del Huerto kopyčioje, 9 de Julio 82, ketvirtą kiekvieno mėnesio sekmadienį, 10 val.

BERISSO.

Maria Auxiladora bažnyčioje, Callao 4450, trečią kiekvieno mėnesio sekmadienį 10 val.

ROSARIO.

Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje, Av. Ntra. Sra. del Rosario 1850, visais sekmadieniais ir šventadieniais 10 v.

SANTA FE ir KORDOBOS

lietuviams pamaldų diena kiekvieno atveju pranešama atskirai.

MONTEVIDEO (Uruguay).

Fatimos Švč. M. Marijos lietuvių bažnyčioje, BÉLGICA 1765, Cerro, visais sekmadieniais ir šventadieniais 19 v.

— KUN. JONAS MARCINKUS, Sibire išbuvęs 5 metus, sugrįžo į Lietuvą. Grįžusiems neleidžia užimti jokių vietų, tai tenka kur prisiglausti altaris-tais.

— SYRAKŪZUOSE, Italijoje, verkiančiosios Dievo Motinos šventovę praeitais metais aplankė per 50.000 maldininkų. Gipsinė Marijos stovyklėlė pradėjo verkti 1953 rugpjūčio 29.

— JULIO MARURI, ispanų poetas, nekartą laimėjęs valstybinę premiją, išventintas kunigu. Jis priklauso karmelitų ordinui. Dabar jis vadinasi tėv. Casto del Nino Jėzus.

— GEN. FRANCISCO FRANCO, Ispanijos vyriausybės galva, pareiškė pageidavimą, kad kariuomenė būtų sustiprinta katalikiškoji akcija. Tik susipratę katalikai, — sako generolas, gali stiprinti kariuomenę ir neleisti išibrauti komunizmo likučiam.

Skridimas stratosferon

RAKETŲ PRADŽIA — „V-1“

KAIŲ ANGLAI VOGĖ RAKETŲ PLANUS

Dr. Wernher von Braun siekė daugiau nei V-1. Jam rūpėjo raketa, kurią išmėgino 1942 spalio 3, kuri tiko stratosferinei kelionei ir kuri paskiau buvo pavadinta V-2. Braunas lankėsi pas Hitlerį ir jį įtikinėjo, kad toji raketa gali būti vartojama ir kaip ginklas prieš Angliją, ko taip norėjo Hitleris.

Hitleris sapnavęs, kad V-2 niekad nepasieks Londono. Sapną jis palaikęs pranašingu ir nedėjęs vilčių į tą ginklą.

Skeptiškai žiūrėjo ir karo vadovybė. Tačiau buvo sudaryta „tolimojo šaudymo komisija“, kuri turėjo patikrinti ir nuspręsti katrą ginklą gaminti masiškai ar V-1, ar V-2.

Rungtynių dieną tarp dvejopų raketų, tarp V-1 ir V-2, buvo 1943 gegužės 26. Atvyko į Peenemuende karinė komisija. Buvo iššauta po dvi raketas abiejų tipų. Atsitiko taip, kad abudu V-2 šūviai pavyko. Raketos

pakilo ir nuskrūdo 250 km. Abudu V-1 šūviai pakilo ir tuojuo sukrito į vandenį.

Generolas Milch paplojo per petį pulk. Dornberger, kuris buvo V-2 grupės viršininkas, tardamas: „Sveikinu, jūsiškė laimėjo 2:0“.

Komisija išsprendė saliamoniškai, nelyginant dabartinės Jungtinės Tautos:

abudu ginklai yra lygiai geri, ir juos reikia gaminti masiškai ko greičiausiai.

V-1 iš tikrųjų nebuvo raketa. Tai buvo lėktuvas su sparnais, su uodega, bet jam buvo sugalvotas automatinis vairavimas. V-1 buvo patogi tuo, kad ji buvo pigiai pagaminama. Užteko 280 darbo valandų, taigi 3500 markių, neskaitant medžiagos. Tai buvo tik dešimta dalis to, kiek darbo reikalavo V-2.

V-1 taip pat reikalavo mažai benzino, o tai buvo labai svarbu ano meto Vokietijai. V-1 ir psichologiškai prieš gerai gąsdino savo dideliu triukšmu.

Jos trūkumas buvo tas, kad

ji skrido lėtai, 700 km valandai, ir ją galėjo prieš naikintuvai nušauti ar pagauti.

V-1 idėja, lėktuvas, automatiškai vairuojamas, buvo kilusi 1939, bet ja susidomėjo kariuomenė tik 1942.

V-2 buvo nesugaunama ir nenusauinama raketa. Ji skrido be garso, dideliame aukštyje ir greitai. Jos sprogimams jėga buvo didesnė, nors turėjo taip pat vieną sprogstamosios medžiagos toną. Ji lindo pirma į žemę ir iš ten ardė.

V-2 trūkumas buvo tai, kad ji reikalavo labai daug kuro, buvo sudėtinga, ėmė daug laiko ir pinigų. Ji buvo pirmatakas dabartinei raketai.

Lygiai po dviejų metų nuo anų rungtynių, 1944 biržely, pirmoji V-1 buvo paleista į Angliją.

Tūkstančiai jų buvo atsargoje. Anglai net nelaukė, kad jų gaminimo tempas bus tokis didelis.

Kiek tų V-1 buvo pasiūsta į Londoną, nepavyko informacijos aptikti, tačiau anglų oficiali statistika praneša to bombardavimo vaisius: 5649 buvo užmuštų, 16,196 sužeistų, 23,000 na-

mų sugriauta, 750,000 namų apgriauta.

Tačiau Anglija nebuvo palaužta.

LENKŲ PARTIZANAI PAVOGĖ PAKLYDUSĮ V-1

Londonui buvo baisi diena — ta 1944 birželio 14, kada nusileido pirma V-1.

Naujas ginklas turėjo malti Londoną masiškai. Buvo planuojama nuleisti jų kasdien šimtus. Tačiau vokiečiam pasisekė pasiūsti per dieną tik po šimtinę, geriausiu atveju iki 150. Anglai nekapituliuavo. Jie evakavo Londoną, kiek buvo galima. Jie puolėsi ieškoti priemonių naujam ginklui suvaldyti.

Anglam padėjo pats V-1, kartais susikaprizindamas ir skrisdamas ne į taikinį, bet į šalį, kartais nei į priešingą pusę.

Vienas V-1 nuklydo į Danijos Bornholmo salą (kur dabar nusileidžia iš Lenkijos pabėgę lėktuvai!) Danų partizanai bemačiant prisistatė, nufotografavo, nuškiecavo, kad medžiagą duotų Londonui. Vokiečiams betgi pasisekė juos sugauti ir likviduoti.

Nepasisekė vokiečiam sulaukyti žinių apie tą V-1, kuris

nusileido Švedijoje. Neutralūs Švedijos specialistai ginklą ištyrė ir žinias apie jį „neutraliai“ perdavė anglam.

Tačiau keisčiausiai nutiko tam V-1, kuris nutūpė Lenkijoje prie Bugo upės Sarnaki kaime. Kai vokiečių mašinos atūžė apžiūrėti nutūpusios neklaužados V-1, jie nieko nerado. Apjiškojo visą apylinkę. Visi matė raketą nusileidžiant, bet jos nebuvo. Jos dingimo kaltininkai buvo lenkų partizanai. Jie atskubėjo pirmieji. Su dideliu sau pavojumi nuritino V-1 ir nuskandino upėje. Paskui patys dingo. Tik kai vokiečiai išvyko, nakčia partizanai vėl sugrįžo. Panėrę jie priėjo virves ir jom ištempė neklaužadą į krantą. Aeronautikos inžinierius Chmielevskis ėmėsi darbo. Slinko valandos ilgos ir pavojingos. Buvo pavojus, kad gali vėl pasirodyti vokiečiai. Dar gi didesnis pavojus, kad su raketa visi pakils į orą. Pagaliau laimėta — bomba padaryta nebevajojina. V-1 buvo išardytas ir sukrautas į dėžes. Prsidėjo kitas ne mažiau sunkus ir pavojingas darbas — reikėjo radinį nugabenti į Londoną.

(Bus daugiau)

SKAUTŲ SKYRIŲ

vada

REDAKCIŲ KOMISIJA

Brolį s. v. skilt. REGIMANTĄ VEDEGĮ ir sesę vyr. sk. k. LIUCIJĄ PALIULIONYTE, sukūrusius skautišką šeimą, skaistaus ir saulėto gyvenimo linki
Skautai Vyčiai ir visi kiti Skautai.

LIŪDNA SUKAKTIS

Savo skautiškoje veikloje mes minime ir džiaugsmingas, ir liūdesio apgaubtas sukaktis. Viena iš tokių liūdnujų sukakčių yra minėtina liepos mėn. 15 d.

Prieš 25 metus Lietuvos jūra jūros skautija pergyveno didžiausią smūgį, netekdama ne tik plaukiojamojo laivo BŪDŽIO, bet ir trijų narių brolių — Šidlausko, Jasiukaičio ir Amulevičiaus.

Šiandien, po 25-rių šio tragiško atsitikimo metų, mes matome, kad šis įvykis netik neatbaidė jaunimo nuo jūros, bet priešingai — duotas pasizadėjimas eiti žvusių brolių pėdomis yra tęsiamas. Jūros skautų idėja plinta visuose pasaulio kampuose, kaskart atsiranda vis nauji lietuviški jūros skautų vienetai, kad paruošti jaunimą plaukiojimui laisvuose Lietuvos vandenyse.

Pastk. S. B-nis.

* SKAUTŲ VYČIŲ „Šarūno“ būrelis iškylavo Tigrėj. Iškyla buvo suruošta tam, kad praveisti skautų vyčių žodį s. v. kand. Vitoliui Rastauskui, kuris, davęs žodį, buvo pakeltas į skautus vyčius. Neskaitant nuotikingos kelionės valtimis, buvo praves-tas šaudymas mažojo kalibro šautuvu.

* 40-ties METŲ LIETUVIŠKOS SKAUTIJOS SUKAKTIES ir spektaklio „Bumbulis ir Dundulis“ proga Argentinos skautus žodžiu sveikino gen. sktn. T. Daukantas, ALOST pirm. Jonas

Čikštas ir kun. A. Lubickas. Raštu gauti sveikinimai iš „Bum bulio ir Dundulio“ autoriaus A. Rūko, Igalinto ministerio dr. K. Grauzinio, Montevideo, mūsų ministerio Brazilijoje dr. Fr. Mejerio, konsulo ir Argentinos lietuvių skautų garbės nario Aniceto Simučio ir kun. J. Giedrio.

Visiems sveikinusiems žodžiu ir raštu skautiškas AČIŪ!

Lietuviai Skautai Argentinoj.

* Š. M. LIEPOS MĖN. 5 D.

Jūrų skautų iniciatyva buvo suruošta arbatėlė, kurioje dalyvaavo daug senesnio amžiaus buvusių skautų ir prijaučiančiųjų. Arbatėlės tikslas buvo — sueiti į glaudesnius santykius su buv. skautais ir šiai idėjai prijaučiančiais, įsteigti skautams remti būrelį ir senųjų skautų židinį. Arbatėlės metu kalbėjo gen. Daukantas, J. Vedegys, paskt. Stasys Babronis, kun. Palubinskas, archit. Steikūnas ir kt. Arbatėle rūpinosi, įžiangiamąjį žodį tarė ir ją gražiai pravedė sktn. V. Sviderskas.

P a d ė k a

Birželio 28 d. minėjome Lietuvos Skautijos gyvenimo didelį įvykį — 40-ties metų sukak-tį. Iki tol teko susikaupus padirbėti ir parodyti visuomenei, kad mūsų sugaištas laikas nebereikalo. Minėdami šią šventę, ruošėmės ne tik vien sau, bet davėme progos pagyventi šia nuotaika ir mūsų visuomenei.

Už įvykdytą šį nemažą darbą mes esame dėkingi mūsų nuo-

ROSARIO

PASISEKUSI JAUNIMO ŠVENTĖ

Birželio 14 d. Rosario lietuvių koloniją aplankė malonūs svečiai — jaunųjų muzikalinis kvartetas, kuris tą patį vakarą Jugoslavų salėje išpildė lietuviškų dainų ir šokių koncertą. Kvartetą sudarė: E. Pociūnas, A. Kaminskas, Al. Baronas ir R. Muškėtas. Svečius sutiko stotyje Rosario lietuvių kapalionas

Savo muzikiniame pasirody-me atvykusieji pavergė publi-ką, kad nesiliovė plojimais. Visų akyse džiaugsmas, prisiminus lietuvišką kaimą. Jaunos jegos, bet pasirošusios paliko labai gražų išpūdį Rosario lietuvių kolonijoje.

Sekmadienį buenosairiečiai aplankė Šv. Kazimiero lietuvių parapiją, o bendri pietūs buvo p. p. Švarlių ir Lukošių namuose. Svečiai atsiveikino su Rosa-

Buenosairiečių jaunųjų kvartetas Rosario lietuvių jaunimo šventėje su kun. A. Kleiva.

kun. A. Kleiva ir jaunimo delegacija — Nelida Švarlytė, Matilda Lukošūtė ir, be to, p.p. Liutkevičiai.

latiniams talkininkams, bičiuliams ir draugams.

Šia proga norėtumėm išreikšti didžiulę padėką mūsų mielai bendradarbei ir nenuilstamai režisierėi, pakėlusiai visą našta, poniai Lidijai PETRAVIČIENEI, mūsų mieliems talkininkams, savo finansine parama — aukomis atėjusiems į pagelbą — p. p. Jonui Balčiūnui, paaukojusiam 300 pežų, Emilijai Čekanauskienei — 100 p., Jonui Čekanauskui — 100 p., Andr. Marenholzui — 50 p., Avuliui — 50 p., p. Rastauskų vitr. dirb. už reikalingas medžiagas ir visiems kitiems, taip gausiai mus parėmusiems, nuoširdus lietuviškas AČIŪ!

Visų skautų vardu —
— paskt. St. Babronis.

rio lietuvių kolonija, išlydėti jaunimo valdybos.

IŠRINKTA CHORO VALDYBA

Sekmadienį, birželio 22 d., Lietuvių Parapijos salėje susirinkę choristai išsirinko valdybą, kurią sudaro Antanas Latvėnas - pirm., Rožė Simanauskienė - sekret., Antanas Švarlys - išdininkas.

Albertas Lukšėnas su sūnum buvo atvykę į Rosario Lietuvių Jaunimo Šventę. Svečiai viešėjo pas vilniečius - Aleksandrą Pundį, M. Lukošienę, Eleną Guzienę.

Konstancija Kriaučiūnienė maloniai dėkoja visiems geradariams, kurie ją lankė ligos metu.

Iškilmingos Balio Kaušpado Mišios už žvusių ir mirusių Lietuvoje artimuosius bus šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje liepos 27 d. 10 val. Malonus Tautietis visus Rosario lietuvius

kviečia į pamaldas ir užkandžius, kurie įvyks tuoj po šv. Mišių.

Kun. J. Margis ir kun. J. Jakaitis buvo išvykę į Villa del Dique — Kardobos kalnus, rekolekcijoms. Kun. J. Margis ta pačia proga vedė rekolekcijas Kardobos lietuviams ir grįždamas aplankė Bs. Aires lietuvių koloniją.

Didingas šv. Kazimiero 500 m. sukakties minėjimas Rosario mieste įvyks pabaigoj rugpjūčio. Minėjimą rengia šv. Kazimiero Lietuvių Parapija, dalyvaujant visoms lietuviškoms organizacijoms. Programą išpildys garsusis „Lagun Artean“ choras ir žymūs Rosario solistai. Visus lietuvius kviečiame ruošti šventei.

KORDOBA

GERAI PAVYKO MISIJOS

Liepos mėn. 11-13 d. Kordobos lietuviams buvo praves-tos Misijos. Misijas vedė Rosario lietuvių šv. Kazimiero parapijos Klebonas kun. J. Margis.

Misijas lankė būrelis mūsų tautiečių, ir jos paliko gražų išpūdį. Sekmadienį, liepos 13 d., Misijų vadovo, kun. J. Margio, garbei buvo paruoštos vaisės tautiečių p. Šulčio namuose.

PADEKA

Širdingai dėkoju p. Šulčiui už nakvynę, p. p. Bendinskams, Zotovams ir Meilučiams už nuoširdų bendradarbiavimą, man pravedant Misijas Kordobos lietuviams.

Kun. J. Margis

BERISSO

DIDELĖ NAUJIENA

Š. m. rugpjūčio 9 d., šestadienį, 21 val., Lietuvių „Nemuno“ d-jos patalpose, Montevideo 1578 visiems lietuviams ruošama didelė šventė, nes tą dieną atvyksta iš Bs. As. p. J. Gilvydžio kino teatras „Vytytis“ su lietuviškoms filmoms.

Ona Fabricienė serga ir guli ligoninėj Londono g., salė 11, lova 58.

(E) Lietuvos gaminiai į Afganistaną. Jie pasiūti į tarptautinę parodą Kabule, Afganistano sostinėje. Žinoma, gaminiai ten jau skelbiami ne Lietuvos, o Sovietų Sąjungos gaminiais.

PAUKŠČIŲ MOKYKLA

(Kinų pasaka)

Labai seniai, prieš šimtus metų, paukščiai nemokėjo lizdų sukurti. Visų paukščių karaliui išmintingajam Feniksui pagailo jų. Kartą jis paskelbė: tegu visi paukščiai susirenka prie Didžiosios uolos, o jis išmokys juos, kaip lizdus sukurti.

Į pirmąją pamoką atskrido Vanagas, kvatoklė Pelėda, Žvirblis, riebioji Višta ir mažoji Kregždė. Karalius Feniksas nutūpė ant augštos uolos ir ėmė aiškinti:

— Tik tas išmoks sukurti lizdą, kas turės daug kantrybės ir netingės dirbti.

Vos pasigirdo švelnus Fenikso balsas, riebioji Višta užmerkė vieną akį, paskui antrą — ir užsnūdo.

O Pelėda suukė:

— Tai ir nereikia tų lizdų!

Nežinau, kaip kitiems, bet man patogus ir senoje drevėje. — Ji garsiai nusikvatojo ir nuskrido.

Feniksas aiškino toliau:

— Visų pirma, reikia susirasti tokią vietą, kur lizdas tvirtai laikytųsi. Geriausia lizdai tinka augšta trišakė medžio viršūnė...

Tai išgirdęs, Vanagas pagalvojo: „Pasirodo, visai nesunku sukurti lizdą. Verčiau aš skrisiu pasigauti viščiukų, kol Višta miega“. Ir Vanagas nepastebimai dingo.

Feniksas aiškino toliau:

— Suradę tinkamą lizdai vietą, rinkite šaką ir kraukite jas vieną ant kitos...

Čia Varna neiškentė ir pradėjo krankti:

— Kr-rauti, k-r-r-rauti vieną ant kitos! Aš jau seniai moku krauti lizdus!

Varna dar kartą kranktelėjo ir nuskrido.

Feniksas net nepažvelgė į ją ir kalbėjo toliau:

— Tačiau vien iš šakų supintas lizdas nelabai patogus — jis neturi stogo. Todėl galite sukurti lizdus namų pastogėse. Tada jūs nebijosit nei lietaus nei vėjo...

Žvirblis jau seniai nerimo ir spurdėjo: „Nuo pat ryto burnoje neturėjau nė muselės. Geriau skrisiu į miestą, ten ką nors valgomą rasiu. Ir pastogėse lizdai vietos pajieškosiu.“ Taip nusprendė Žvirblis ir nuskrido į miestą.

Feniksas baigė pasakoti: — Susukę pastogėje lizdą, atsineškite molio. Užtepkite juo visus plyšius, o lizdą iškllokite žolėmis ir pūkais.

Tik viena mažoji Kregždė išklausė visą Fenikso kalbą. Todėl ji išmoko lipdyti tokius lizdus, kuriuose mažyčiams kregždžiukams visada esti šilta ir jauku.

O Žvirblis nuo to laiko gyvena miestuose ir suka lizdą namų pastogėse.

Varna susikrauna lizdą medžio viršūnėje, kur ir lietus užlyja ir vėjas užpučia.

Vanagas visuomet jieško tri-

šakio medžio ir ten betkaip įsitašo.

Kvatoklė Pelėda visai nesuka lizdo. Dieną ji praleidžia medžių drevėse, o naktį skraido po mišką ir piktai kvatoja.

Na, o riebioji Višta, kuri miegojo per visą Fenikso pamoką, taip ir neišmoko sukurti lizdo. Todėl ji gyvena vištidėje, kurią jai pastato žmonės.

IŠDYKĖ LIS

Leonardas Žitkevičius

Kaktoj guzas kaip arbūzas
O kodėl? Kad sugriuvau.
O kodėl aš sugriuvau?
Kad išdykėlis buvau.

Tėtis liepė nebėgioti.
O kodėl? O kad slidu.
Aš kaip vėjas per alėjas
Pasileidau — du du du.

Nepribėgau nieko gero.
O kodėl? Kad suklupau.
O kodėl aš suklupau?
Kad ant stulpo užlipau.

O kodėl ten buvo stulpas?
Nieks nežino, iš tiesų.
Kaktoj guzas kaip arbūzas
O kodėl? Sakyt baisy.

M I S L Ė S

Viduj dvaro blynas karo. (1 t.)

Mano tėvo sūnus ir man ne brolis. (2 t.)

Šuliny be dugno. (1 t.)

P A T A R L Ė S

Į ką jaunas įprasi, tą senas teberasi.

Į klaną puolęs, sausas nekelsi. Ir gaidys savo kieme drąsus.

Mokytojas: — Kiek liks, jei iš 3 atimsim 3?

Mokinys tyl!

Mokytojas: — Na, jei lėkštėje bus 3 kotletai ir tu juos suvalgysi, tai kas liks?

Mokinys: — Bulvės, ponas,

VAIKŲ KAMPelio REDAKTORĖS PRANEŠIMAS

Į tilpusius klausimus ar mįsles „Laiko“ Nr. 215 geriausiai atsakė ir išsprendė - Nijolė Diminskaitė, Daiva Babronytė, kurioms užskaityta po 13 t., Elvyra Kavaliauskaitė, laimėjus 16 t. ir Birutė Marenholcaitė, gavus 3 t.

SU KUO SUTAPSI,
TOKS PATSAI PATAPSI.

—o—

SLA VEIKIA

Pasitarimas Dr. V. Kudirkos paminėjimo reikalu

SLA draugijos patalpose liepos 9 d. įvyko Dr. Vinco Kudirkos 100 metų gimimo sukaktuviams paminėti Darbo ir Garbės Komitetų ir lietuviškosios spaudos atstovų bendras posėdis. Pasitarime dalyvavo Lietuvos parapijos klebonas kun. J. Duoba, Berisso „Mindaugo“ d-jos atstovas Jurgis Stoškūnas, Berisso „Nemuno“ atstovai — Pr. Ivoškevičius ir Berentas, A. Lietuvių Bendruomenės ir „Laiko“ red. J. Vedegys, „Arg. Lietuvių Balso“ red. K. Norkus, Lietuvių Centro atstovas A. Mičiūdas ir SLA draugijos — Alf. Kairelis, J. Stalioraitis, N. Pimpė, L. Marcinkevičiūtė, J. Gervė ir S. Kaibutas.

Posėdžiui pirmininkavo Alf. Kairelis.

Visi dalyvavusieji atstovai pritarė pirmininko išskeltoms mintims — kuo iškilmingiau paminėti Dr. Vinco Kudirkos 100 m. gimimo sukaktuves, kurios bus SLA draugijos patalpose. taip pat pasižadėjo, kuo kas gali, prie to paminėjimo prisidėti ir numatytą dieną nerengti jokių kitų parengimų. Programoje numatytos kalbos, dainos, deklamacijos ir piano. Paminėjimo metu ir šokiams grieš orkestras „Baltica“. Abiejų laikraščių redaktoriai pasižadėjo plačiau paminėti mūsų didįjį Tautos Vyra spaudoje.

Ta pat proga numatyta paruošti atsišaukimą, kuris bus išsiuntinėjamas ne tik Argentinos lietuviams, bet ir į kitus kraštus.

P.

„BUBULIS ir DUNDULIS“ pas susivienijimiečius

Šeštadienį, liepos 12 d. Susivienijimas Lietuvių Argentinoje, švėsdamas savo veiklos 44-rius metus, maloniai pakvietė Argentinos lietuvių skautus suvaidinti A. Rūko pjesę „Bubulis ir Dundulis“, neseniai dideliu pasisekimu suvaidintą Lietuvių salėje, Avellanedoje.

Ši Susivienijimo šventė buvo pradėta Argentinos ir Lietuvos himnais, po kurių sekė kitų organizacijų sveikinimai.

Sveikino „Argentinos Lietuvių Balso“ redaktorius K. Norkus, Lietuvių Centros pirm. J. Mičiūdas, Berisso „Nemuno“ ir „Mindaugo“ d-jų atstovai, šv. Cecilijos choro varde p. K. Mišūnas, skautų — S. Babronis ir kiti.

Susivienijimo vardu kalbėjo p. Alfonsas Kairelis.

Po sveikinimo kalbų susirinkusieji buvo supažindinti su „Bubulio ir Dundulio“ veikalo autoriaus A. Rūko trumpa biografija ir šio veikalo veikėjais.

Vaidinant šį veikalą jau antrą kartą, aktoriai taip puikiai buvo išgyvenę į savo atliekamus vaidybinius veiksmus, kad nebesijautė jau net vaidyba, bet realus gyvenimas scenoje. Daugelis veikalo vietų publikos buvo sutikta triukšmingais plojimai. O susidomėjimas vykstančiais veiksmams scenoje tikrai buvo didelis, nes dalyvavusieji visa sekė ypatingu atidumu. Daugelis iš jų išgyveno prisiminimus savo gimtojo sodžiaus.

Po vaidinimo vertai aktoriams buvo sukeltos ovacijos ir įteiktos dovanos.

Vaišių metu, kur dalyvavo visų čia buvusių organizacijų atstovai, red. K. Norkus pasakė kalbą, pabrėždamas šio veikalo dvasinę reikšmę mūsų kolonijoje, ir pastebėjo, kad tai yra pirmas toks veikalas, artimas mūsų kaimo žmonių dvasiai. Už šio veikalo išvedimą į rampos šviestą nuopelnai priklauso skautams ir režisieriui Lidijai Petravičienei. Šį veikalą turėtų matyti visos lietuvių kolonijos.

N. Pimpė padėjo Susivienijimo vardu skautams, režisieriui už priimtą pakvietimą dalyvauti šventėje ir visiems vaidinusiems veikale aktoriams. Pasidžiaugė gražiai vykstančiu bendradarbiavimu.

Teko patirti, kad Berisso „Nemuno“ draugijos valdyba, pamąčiusi šį spektaklį, tarėsi su skautų vadovais ir režisierė ponia L. Petravičiene dėl galimybių Berisso lietuviams.

—Stb.

— ABISINIJA pasiuntė savo pirmąjį atstovą prie Šventojo sosto. Katalikų reikalus ligi šiol atstovauja Abisinijoje amerikietis prel. J. McGeough. Abisinai yra senovės krikščionių sekta, atsiskyrę nuo vienybės su Apaštalų Sostu.

— Arg. L. Bendruomenės Avellanedos Apylinkės Valdyba kviečia savo narius įmokėti nario mokestį pas Apylinkės kasininką Pijū Gudelevičių, Mendoza 2280, Avellaneda. Narių patogumui kasininkas priiminės mokestį ir sekmadieniais po lietuviškų pamaldų.

A. + A.

GERŲ ŽMONIŲ AUKOMIS PALAIDOTAS KARYS

Lietuvos kariuomenės atsargos majoras Vladas Nivinskas, 70 m. amžiaus, nuo širdies ligos mirė birželio 23, 1958, Poliklinikoje Lanus. Buvo gimęs Kėdainių apskrity, Josvainių valsčiuje, Panevėžiuko vienkieny. 1930 metais iš Elektrotechnikos Batalijono išėjo atsargon majoro laipsniu ir buvo Parubežinio Ruozo viršininku nuo Ežerėnų iki Eglaitės. Po to — punkto viršininku Tauragėj.

A+A. Majoras V. NIVINSKAS palaidotas Sarandī kapuose 26. 6. 1958.

Argentinon atvyko prieš 10 metų. Dirbo V. Stankevičiaus kėdžių dirbtuvėje. Prieš 3 metus buvo išėjęs pensijon. Lietuvoje liko žmona dukterė ir sūnus, kuris 1944 metais baigė medicinos fakultetą Tuebintalų Sostu.

* LIETUVI, ar jau sumokėjai solidarumo mokestį TAUTOS FONDUI? Jei ne, — tai įteik tą auką Tautos Fondo atstovybės valdybai arba Pijū Gudelevičiui, Lietuvių parapija, Mendoza 2280, Avellaneda.

Vitrių Fabrikas „VITRAL“ Sav. W. A. Rastauskas Įrengimas moderniškų vitrių prekybos namams ir krautuvėms. Av. SAN MARTIN Lomas del Mirador

Jauniosios ir kūmos pasisiūkit suknius (ajuar) pas Profesore ONĄ BALNAITYTĘ, c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud. SINGER SISTEMA

* MOTERŲ GROZIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

PARDUODAMA Nebrangiai parduodamas geras amerikoniškos firmos, nedaug naudotas PIANINAS. Kreiptis: Lietuvių parapija, Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.

ALBERTO E. TIMINSKAS „COCHERIA“

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.

AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal Temperley BALCARCE 510 F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

SPAUSTUVĖ

meniška atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvių pakvietimus, Pirmosios Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus, žurnalus, knygas ir atlieka kitus spaudos darbus

KREIPTIS: MENDOZA 2280, AVELLANEDA BUENOS AIRES. T. E. 20 - 9027

geno universitete, ir dabar dirba gydytojo darbu Kaune.

Palaidojimui aukavo: Felipe Vaitkevičius \$ 500. Vladas Deveikis \$ 500. Wenceslao Stankevich \$ 235 ir toj dirbtuvėj dirbanti vėlionies darbo draugai sudėjo \$ 365. Po \$ 100 aukavo: Vladas Cibavičius, Simonas Rutkus, Antanas Mačiulaitis ir Juozas Petraitis. Po \$ 50: Vyt. Sadzius, L. Kančiauskas, A. Audzevičius ir N. Pimpė. Po \$ 30: Iz. Bagdonas ir L. Avulis. E. Naujokas \$ 25. Po \$ 20 Marenholcas, Pr. Tamoševičius, P. Sakalauskas, J. Jūnė, Čechys, Po \$ 10: St. Pučinskas, A. Plukas. Po \$ 5: K. Dambrauskas, P. Asika, Iz. Aldanavičius.

Lai bus vėlioniu lenga ilsėtis Argentinos kapų žemėje.

Iz. Dailydė.

Liepos 20 d. 10.30 val. „Aušros Vartų“ bažnyčioje bus atlaikytos šv. Mišios už Edvardą Vaitkevičių. Gimines ir pažįstamus kviečia. Ona Vaitkevičienė ir sūnus Robertas.

Liepos 19 d. Aušros Vartų bažnyčioje 9 val. bus laikomos iškilmingos šv. Mišios už a. a. Edvardą švedų aštuntų mirties metinių sukakties proga. Kviečia gimines ir pažįstamus dalyvauti.

Marija Švedienė.

TAUTIETI, AUKOK TAUTOS FONDUI

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS Tel. 415591

adr.: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

Lietuvis fotografuoja

įvairias šventes, vestuves, krikštynas

Daro spalvotas nuotraukas.

c. MEXICO 143, CAPITAL T. E. 30 - 5372

MIELAS „LAIKO“ SKAITYTOJAU, AR JAU UŽSIMOKĖJAI PRENUMERATĄ?

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Pašis: Villa Rumpal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie švingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivka. Dėl informacijų kreiptis: Turisme Agencia, Florida 165 (Galeria Gijemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* KIRPYKLA „OLGA“ — Piga laikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškais mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės — Olga Jasiulytė - Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

Imprenta de „LAIKAS“ Mendoza 2280 * Avellaneda

CIUZINIŲ IR UZUOLAIŲ DIRBTUVĖ-PARUODUVĖ

Parduodam: medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos
Išpėdin. Antano šalčiūno
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

ELEKTRICISTAS

- PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA
- REMONTUOJAMA:
- SALDYTUVAI - HELADEROS,
- RAŠOMOSIOS,
- SKAIČIUOJAMOSIOS MASINOS ir
- VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis
DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA
Dirbtuvė-taller: Butas:
MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Casa MUSKETAS

Parduoda
PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS

ISNUOMUOJAMA PIANINUS
T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis Cosquin 5665, Villa Lugano.

FARMACIA "NENISKIS"

ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ

FARMACEUTICA

AV. SAN MARTIN 740

BURZACO

(Pdo. Ate. Brown)

30 metrų nuo Av. Espora, priešais col. San Vicente stotį.

KALBA LIETUVIŠKAI.

FOTO "REPORTER" — JŪSŲ PATARNAVIMUI.

Jei norite turėti geriausias sužieduotuvius, vestuvių, gimtadienių ir kitų švenčių foto nuotraukas, kreipkitės į FOTO „REPORTER“, kur fotografas profesionalas yra pasiruošęs Jums greitai ir gerai patarnauti. Visi foto darbai atliekami savoje laboratorijoje.

L. KANČAUSKO,
FOTO „REPORTER“,
c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią).

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.

Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7208

Buenos Aires Avellaneda

„Bubulis ir Dundulis“ Argentinos lietuvių scenoje

1958 m. birželio mėn. 28 d. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, Lietuvių Skautų Sąjungos 40 metų sukakties proga buvo pastatyta Antano Rūko 3-jų veiksmų pjesė „Bubulis ir Dundulis“. Sutapimo dėka, šis pastatymas buvo ne vien Skautų Jubilėjaus paminėjimas, bet ir buvusio „Dainos“ ansamblio 9-rių sukakties metų tyli demonstracija. Didelė dalis aktorių ir pati režisierė Lidija Mackevičiūtė-Petravičienė buvę aktyvūs to ansamblio dalyviai. O ansamblio pirmasis išėjimas į viešumą kaip tik ir buvo 1939 m. birželio mėn. 25 d. veikalui „Šienapiūtė“.

Šis „Bubulis ir Dundulis“ pastatymas yra tartum šio lietuviškojo ansamblio atžalynas.

Sveikintina, kad pasirodymas įvyko pačiu laiku, ištraukdamas daugelį iš „madingo visuomeninio snaudulio“. Šis vaidybinis kolektyvas išėina viešumon retais atvejais, bet savo pasirodymais neapvilnia tų, kurie, ir blogam orui esant, susirenka dvasiniai atsinaujinti ir pasigrožėti tikrais vaidinimais.

Veikalo autorius yra dar Nepriklausomos Lietuvos vaikas. Išėjęs mokslus Lietuvoje, moka pajusti tikrą lietuviško kaimo charakterį. Tai gi tos rūšies veikalai, ypač dabar mums, atitrūkus nuo savos žemės, yra brangintini.

Su šiuo A. Rūko veikalu nėra gėdos pasirodyti ir svetimiesiems. Dėl to veikalas daugelį kartų buvo vaidintas Vokietijoje, Anglijoje ir JAV. O dabar — su pasisekimu praėjo ir Argentinoje. Mūsų skautus už parinkimą to veikalui, kaip sakėme, reikia tik sveikinti, o visuomenę turėtų būti dėkinga poniai L. Petravičienė ir už idėją triūsą ir visiems vaidintojams už talką.

Kalbant apie „Bubulio ir Dundulio“ pastatymą, reikia pasakyti, kad scenoje mums parodyta, neįtanyta laiko apribojimu, stilizuota realybė, kuri, atrodo, ir sudarė rež. L. Petravičienės veikalo apipavidalinimo pagrindą. Tai rodo patį veikalo kalbą, konstrukciją, nustatyti veikėjų charakteriai ir jų veiksniai. Todėl savaime turėtų būti aišku, kad veikėjų poelgiai nors nevisada sutapdavo su kaimiška realybe (pav., Rožė kartais būdavo per daug inteligentiška, Dobilas — sentimentalus ir t.t.) bet, turint galvoje režisierės interpretavimo kryptį, visa tai pateisinama.

Dėl bičių spiečiaus kyla taip kaimynų ginčas, palietęs ir jų šeimas. Šitai ir sudaro veikalo plėtojantįją intrigą. Kinematografiškai greitai pasikeitimai vyksta prieš žiūrovų akis. Simpatiški ir bičiuliški kaimynai senoviskame (kartu gali būti ir naujoviskame) kaimo vaizde. Šią vaizdų galeriją papildė ne vien jaunėlių su savo idealia meile, bet čia sutiksi ir senmergę, senberni, pirmą — kiekvieną iš jų su savo vidaus gyvenimu ir savais asmeniniais siekimais.

Zvilgterkime dabar nors ir prabėgomis į kiekvieną scenoje pasirodusį veikėją.

Pagrindiniai šio veikalo veikėjai yra ūkininkai Bubulis — R. Mackevičius ir Dundulis — Stanaitis. Kaip R. Mackevičius, taip ir Stanaitis savo vaidmenis atliko gerai, nors neišvengė ir trūkumų. Pirmasis vietomis neišlaikė nuosaikumo, antrasis gi — gal buvo kiek per monotoniškas.

Rožė — L. Petravičienė, lietuviš-

kajai visuomenei jau pažįstama savo vaidyba, techniškai vaidybiniai atžvilgiai be priekaišto. Moka įsigyventi ir įsielinti vaidinamąjį asmenį. L. Petravičienė Rožės vaidmenį kartais gal buvo per daug inteligentiška, miesčioniškai rafinuota, kas mūsų kaimo moterėlėms yra svetima. Bet aišku, negalima pasislėpti ir nuneigti jos gražių sukurtų situacijų.

Piršlys — J. Vedegys buvo parinktas tam vaidmeniui meistriškai. Sukūrė judrų „gero liežuvelio“ piršlį, ir savo vaidyba patraukęs didžiąją dalį žiūrovų. (Tas yra užsilikęs iš realaus mūsų sodžiaus gyvenimo, kur piršlys, pav. vestuvių apeigose daugiau imponuoja už pačius svarbiausius veikėjus — jaunuosius.). Piršlys — judrus, kartais net kraštutiniškai buvo jau judrus.

Jaunikis — S. Mikielionis savo paskirtį atliko gerai, tik gal ne visada išlaikė savo vienodumą. Kai kur buvo palinkęs jau į šaržą.

Girdžius — Z. Jaunius mums atskleidė senbernio tipą, jauną dvasią. Švelnus kalboj, taikus būde, mėgstas jumorą, visų laukiamas ir mylimas. Kartais tik buvo pasigendama nuširdumo ir kaimiško gyvumo.

Agulė — A. Jablonskytė atliko pavaizduotai našlės paskirčiai, davusi gražių akimirų. Tik vietomis, gal, susilpnėdavo jos charakterio pareiškimai.

Radasta — L. Paliulionytė - Vedegienė, vaidavusi ūkininko dukterį, taip pat davė gražių, vietomis net akiplėšiškų momentų, kovojančių dėl savo širdies išrinktojo. Trūko jai gal kiek kaimietiško.

Dobilas — A. Rastauskas, ūkininko sūnus, mokąs sukurti gražius gyvenimiškus vaizdus (kaip meilė prie šulinio „Šienapiūtė“) ir idealios meilės scenas šiame veikalui. Tik romantiškuose meilės išgyvenimuose kartais pasireiškėdavo saldus sentimentalumas, ypač ten, kur buvo pačiuojuo jo meilė.

Bendrai paėmus, be šių kelių pastabų, veikalo pastatymas yra vienas bene iš geriausių iki šiol matytų scenose. Tai jau lyg tikrojo teatro gabalėlis. Reikia palinkėti, kad panašūs veikalai ir pastatymai mūsų scenose pasirodytų dažniau.

„Bubulis ir Dundulis“, manome, nebus padėtas į archyvą, bet su juo aplankys visas mūsų kolonijos vietas.

Dekoracijose A. Jablonskytė gana stipri, mokanti pagauti mintį. Pagyvinimui vaizdo galėjo į sceną įvesti porą avilių.

Grimas buvo geras, tipai išryškinti.

—o—

— Pavergtųjų Europos Tautų Seimo (PJT) delegacijoje Bs. Aires mieste iš lietuvių pusės buvo A. Šantaras (ėjo sekretoriaus pareigas) ir V. Staugaitis. A. Šantarui išvykus į JAV, jo pareigas perėmė V. Staugaitis. Antras asmuo dar nepaskirtas.

— Kun. J. Margis, Rosario lietuvių šv. Kazimiero parapijos klebonas, liepos 14 d. atvyko į Bs. Aires, dalyvauti J. O. C. (Katalikų Darbininkų Jaunimo Organizacijos) vad. suvažiavime. Posėdžiai, kurie vyko Villa Devoto seminarijoje, truko trejetą dienų.

— Adelei Baršauskienei birželio 28 d. Fiorito ligoninėje buvo padaryta operacija, kuri pavyko laimingai. P. A. Baršauskienei jau grįžo į savo namus ir baigia pasveikti.

Antanas Šantaras su šeima apleido Argentiną

Žinomas Argentinos lietuvių tarpe kultūrininkas, visuomenininkas, aktingai dalyvavęs Arg. Lietuvių Bendruomenės eilėse, ėjęs jose įvairias atsakingas pareigas, Pavergtųjų Tautų Seimo delegacijos Bs. Aires sekretorius ir ilgametis „Laiko“ bendradarbis — politinių ir kitų straipsnių rašytojas liepos mėn. 15 d. iš Ezeizos aerodromo su šeima — žmona Natalija ir dukrele Dalia — išvyko į JAV. Išvykstantysis Argentinoje tokią gilią vagą varė, kad, tikrai, sunku bus jį kuo nors kitu pakeisti.

Antanas Šantaras, ukmergiškis, baigęs Ukmergės gimnaziją, studijavo Lietuvos žemės ūkio Akademijoje Dotnuvoje. 1936 m. gavo diplomą, nuo 1938 iki 1944 m. dirbo Pieno Centro žinyboje, kaip pienininkystės instruktorius Marijampolėje, Kaune ir vėliau Kėdainiuose. Artinantis bolševikams, 1944 m. su šeima apleidžia Lietuvą ir

Antanas Šantaras

apsistoja Bavarijoje, Vokietijoje, kur dirba Eggenfelden pieninėje. 1948 m. gruodžio mėn. atvyksta pas savo brolių Petrą Argentinon. Čia pradžioj tarnauja Peusser knygų leidykloje, o nuo 1951 m. pereina dirbti vėl savo sritin — pieninėn „La Martona“ centrinės laboratorijos vedėju ir „La Martona“ fabriku vyr. inspektorium. Už uolų, sąžiningą ir kruopštų darbą, apleidžiant savo darbovietę, gavo aukso medalį.

Antanas Šantaras turėjo gerą ir puikiai apmokamą tarnybą ir jau buvo neblogoji įsikūręs Argentinoje. Jo kelias į JAV — nėra geresnio gyvenimo jieškojimas, o tik jieškojimas kelio į Lietuvą. Čikagoje mano įsikurti ir dirbti, kol ateis grįžimo laikas į tėvynę, savo mėgiamoji specialybė.

P. p. Šantarų dukrelė Dalia yra baigus Argentinoje kolegiją ir JAV mano lankyti universitetą.

Linkime darbštiesiems ir maloniems p. Šantarams įsikurti naujoje vietoje ir palaikyti ir toliau ryšius su Argentinomis lietuviams.

Gausus būrys tautiečių palydėjo išvykstančius.

—Just.

— Kap. Vl. Diminskis, L.A.K.K. S-gos pirminkininkui, Sanatorijoje I Junta padaryta apendicito operacija. P. V. Diminskis jau grįžo į savo namus, Hurlingham.

— Juozas Žuta, gyv. c. Herrera 2435, Bs. Aires, serga ir gydomas Fiorito ligoninėje salė 2, lova 18, Avellaneda.

— Apolonija Babrauskaitė de Vazquez po ištikto širdies priepuolio savo namuose patalpinta Poliklinikon Avellaneda, Ligonė jau sveikta.

— Jonas Balčiūnas, naujasis atėjęs, gyv. Quilmes, jau kuris laikas turi tolimojo transporto sunkvežimį, kuriuo atlieka pervežimus į įvairias Argentinos vietas.

SVARBUS PRANESIMAS

L. S. K. „Kovo“ visuotinas narių susirinkimas š. m. birželio mėn. 13 dieną, neatvykus reikiama narių skaičiui, neįvyko.

Sekantis visuotinas narių susirinkimas bus š. m. rugpjūčio mėn. 3 d. 12 val. punktualiai Lietuvių Svetainėje, Brasil 835, Avellaneda.

„L. S. K. „Kovo“ Valdyba kreipiasi į visus narius, rėmėjus ir sportui prijauniančią visuomenę, prašydama atkreipti dėmesį į susidariusią padėtį, ir savo būtinu atsilankymu padėti išspręsti Klūbo likimą ir nustatyti tolimesnį jo veikimą.

Neatkreipus reikiamo dėmesio, Klūbas, nerasdams sportininkų ir visuomenės pritarimo, bus priverstas savo veiklą suspenduoti.

L. S. K. „Kovo“ V. ba.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Red. Kolegija. Ats. red. J. Duoba. — Rankraščiai taisom! Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pasm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 6 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XI METAI — Nr. 217

19 DE JULIO

TAUTOS FONDO KRAŠTO VALDYBA ARGENTINOJE

1958 m. liepos mėn. 26 d. 21 val.
LIETUVIŲ SALEJE, BRASIL 835, AVELLANEDA

RENGIA

DIDELĮ BALIŲ — VAKARĄ

su prašmatnia VAKARIENE, įvairiausia

MENINE PROGRAMA ir ŠOKIAIS.

Visą Koloniją kviečiame dalyvauti, pamatyti įdomią programą ir prisidėti prie šio kilnaus darbo.

Skautai dalyvaus tautinio meno konkurse

Argentinos Italų Savišalpos Sąjunga — „Unione e Benevolenza“ šįmet mini savo veiklos 100 metų sukaktį ir 80 metų gyvavimo Argentinoje.

Ši sąjunga kreipėsi į visas tautybes, gyvenančias Argentinoje, prisidėti prie ruošiamo rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais konkursinės tautų liaudies meno šventės — festivalio.

Šių pasirodymų programoje tegali būti išpildomi tik grynai tautiniai dalykai — kaip muzika, daina ir šokis. Tautybių atstovams statoma pagrindinė sąlyga — turėti savo tautinius tikrus rūbus. Kiekvienai meno rūšiai bus skiriamos premijos, ir sprendžiamąjį balsą turės pati publika.

Lietuvių tautinius šokius šiame konkurse atstovauti įsirašė lietuvių skautų tautinių šokių grupė.

—Stb.

— P. O. ir J. Valentinai, gyv. Ranelagh, liepos 6 d. išvykstančių į JAV Šantarų šeimai suruošė pietus. Pietuose dalyvavo p. p. Šantarai, Babroniai, J. Vedegys, Kavaliauskai ir kt.

— Lietuvių Centro jaunųjų tautinių šokių grupė, kaip patyrėme, atstovaus lietuvių tautinius šokius Argentinos Italų Savišalpos d-gos — „Unione e Benevolenza“ ruošiamojoje konkursinėje tautų liaudies meno šventėje.

— Daiva Babronytė, p. Valerijos ir St. Babronių dukrelė, buvo smarkiai susirgus. Gydoma savuos namuose, Avellaneda 513, Bernal, gydytojų ir tėvelių priežiūroje.

— Jonas Saladžius, turėjęs c. Zapiola, Bernal, savo siuvyklą-krautuve, išvyko į anksčiau jau pirktą ūkį saloje Ibicuy, Entre Rios.

— Antanija ir Stasys Mikielioniai, perdavę savo kėdžių fabriko vadovavimą savo bendrininkui, iš Villa Riachuelo išsikėlė ir apsigyveno miestelyje Marcos Paz, 46 km, kur pirko žemės sklypą ir namą.

— Audrai Deveikytei, Valerijos ir Vlodo Deveikių dukrelei, liepos 14 d. Sanatorijoje Lanus buvo padaryta apendicito operacija. Operacija pavyko, ir jaunuolė jaučiasi gerai. Greit jau mano grįžti į tėvelių namus.

ATSISVEIKINANT SU TRIMIS LIETUVIŠKOMIS ŠEIMOMIS

Arg. Lietuvių Bendruomenė ir „Laiko“ leidykla, išleisdama iš savo tarpo į JAV aktingus tos bendruomenės veikėjus - narius, liepos 13 d. 19 val. Lietuvių Svetainėje, Brasil 835, Avellaneda, surengė atsisveikinimo vaišes trimis išvykstančių - p. p. Šantarų, Stašaičių ir Vaitkevičių šeimoms. Susirinko gausus skaičius Bendruomenės c. v-bos, tarybos, atskirų organizacijų narių, lietuviškųjų laikraščių ir parapijos atstovų ir kviestų asmenų. Prie vaišių stalo, kurios charakteringos buvo tuo, kad nebuvė — turėti savo stipriųjų gėrimų, pasakyta 15 kalbų, kuriose kalbėtojai išskėlė išvykstančiųjų atliktus darbus ir nuopelnus lietuviškajai kolonijai ir palinkėjo kitame žemės psurutulyje, JAV, gerai įsikurti, įsijungti į lietuviškąjį darbą ir palaikyti ryšius su Argentinos lietuviams. Išvykstantieji kiekvienas atskirai padėkojo už suruoštas vaišes ir už tą dėmesį, kuris jiems parodytas, atsisveikinant su Argentina.

Lietuviškųjų dainų sutartinės lydėjo žodžius ir vaišes.

Vestuvės

Birželio mėn. 5 d., „Aušros Vartų“ lietuvių parapijos bažnyčioje susituokė Regimantas Jonas Vedegys su Lucija Paliulionyte. Moterystę palaimino kun. V. Palubinskas.

Krikštai

Birželio 28 d., pakrikštyti Jurgis Adolis ir Jonas Karolis Milišauskai, sūnus Jono ir Elviros Tatulytės Milišauskų. Pirmojo krikšto tėvai - Jonas Tatulis ir Nelida Haydėe Tatulienė, antrojo - Alfredas Jonas Jablonskas ir Hilda Kučinskaitė. Pakrikštijo kun. A. Lubickas.

Vaikas: Gerasis Dievuli, padaryk Vašingtoną Argentinos sostine.

Motina: Kaip tau, sūneli, tolia keista mintis atėjo į galvą.

Vaikas: Vakar rašto darbe parašiau, kad Vašingtonas yra Argentinos sostinė.

Kun. Adolf. Klimanskis palaimina susituokiančius — Antaną D. Jakubauską ir Herminiją Burbaitę.

Gerb. poniai MIRONIENEI, mirus jos vyrui

Povilui Mironui,

nuoširdžių užuojautą reiškia

Kazimieras ir Konstancija

DEVEIKIAI.